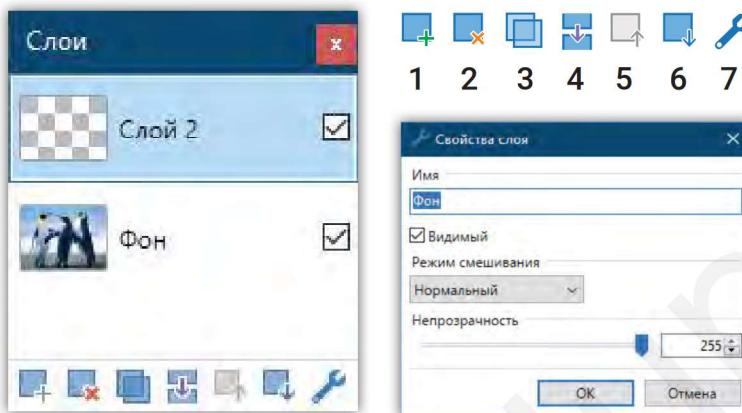

24-dars. QATLAMLAR BILAN ISHLASH

Paint.Net dasturida ham Photoshop grafik muharriridagi kabi Qatlamlar (Слой) bilan ishlash imkoniyati mavjud. Qatlam o'zi nima?

Qatlam bu – ishchi maydonning ustki qismiga joylashtirish mumkin bo'lgan ko'rinnas (shaffof) mato. Har bir yangi qo'yilgan qatlamda uskunalar panelidan foydalanib rasmlar chizish yoki tayyor rasmlarni ochib, ular ustida turli amallar bajarish mumkin.

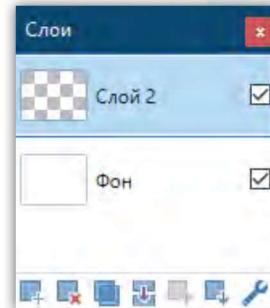
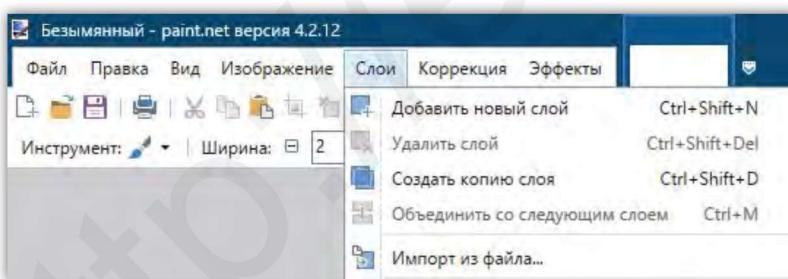
Dastur interfeysida qatlamlar bilan ishlash uchun maxsus oyna mavjud bo'lib, uning quyi qismida joylashgan 7 ta tugmachaning vazifalari bilan tanishib chiqamiz:

1. Yangi qatlam hosil qilish.
2. Faol qatlamni o'chirib tashlash.
3. Qatlamdan nusxa olish.
4. Keyingi qatlam bilan birlashtirish.
5. Qatlamni yuqoriga siljitchish.
6. Qatlamni quyiga siljitchish.
7. Xususiyatlar.

Qatlam hosil qilish

Paint.Net dasturida yangi qatlamni hosil qilish uchun **Меню** bo'limidan **Слой** bandi tanlanadi yoki bu ish **Ctrl+Shift+N** tugmachalari yordamida amalga oshiriladi.

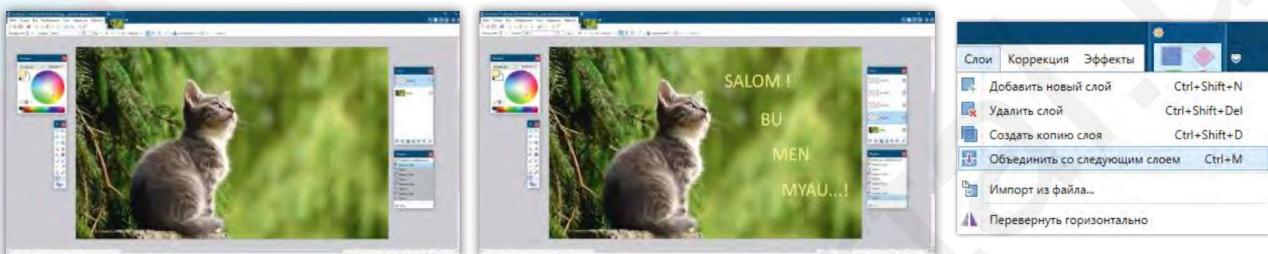
Ko'pincha, qatlamlar bilan ishlash davomida ularni ko'rinnas yoki aksincha, faol holatga keltirish zaruriyati tug'iladi. Bu amalni bajarish uchun dastur interfeysining chap tomonida joylashgan qatlamlar oynachasiga murojaat etamiz. Unda hosil qilingan qatlamlar nomi qatoridagi belgisi tanlanadi.

ESLAB QOLING

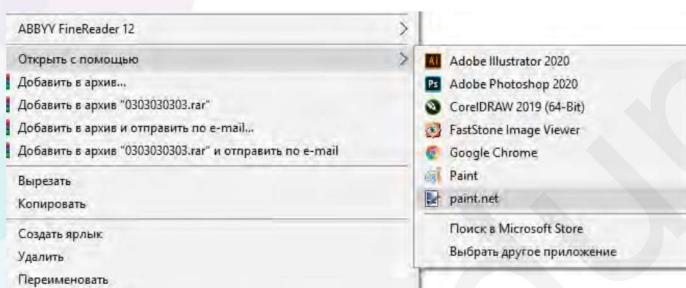

Fonga rang berish uchun eng quyi qatlamni belgilab olish kerak.

1-mashq. Qatlamlarga matn kiritish. Paint.Net dasturini ishga tushirib, biror rasmni yuklang. Matn kiritish uskunasi yordamida "SALOM" so'zini kriting. Yangi qatlam hosil qilib, bu qatlamga "MYAU..." so'zini kriting. Shunday usulda ixtiyoriy sonda qatlamlar hosil qilish mumkin. Bu jarayondan qiziqarli muqova hosil qilishda foydalanish mumkin. Qatlamlarni birlashtirish va yagona bitta rasm hosil qilish uchun **Слой → Объединить со следующим слоем** amali bajariladi.

2-mashq. Qatlamlarga rasmlarni joylashtirish.

1. Kompyuter xotirasida saqlangan biror rasmni (fon uchun) tanlang. Rasm ustida sichqonchaning chap tugmasini bosing va hosil bo'lgan kontekst menyudan "**Открыть с помощью — Paint.Net**" ko'rsatmasini bajaring.
2. Dasturdan chiqmagan holda **Файл → Открыть** ko'rsatmasi yordamida ikkinchi rasmni yuklab oling. (Bizning misolda kapalak rasmi).
3. Kapalak rasmini ajratib olish uchun uskunalar panelidan "Sehrli tayoqcha"ni tanlang va kapalak rasmi chegarasidan tashqari biror bo'sh sohaga chap tugmachani bosing.
4. Sichqoncha ko'rsatkichini yana bir bor rasm (2) atrofidagi ixtiyoriy joyiga bosib, **Менюдан → ПРАВКА → Обратное выделение** – ko'rsatmasini tanlaymiz.
5. So'ngra Menyudan **Правка → Копировать** yoki pictogrammasi tanlanadi.
6. Fon rasmiga o'tamiz va **Вставить** amalini bajaramiz yoki uskunalar satridan pictogrammani tanlaymiz.

7. Rasm o'lchami juda katta bo'lsa, **Shift** tugmchasini bosib turgan holda sichqoncha bilan rasmning yuqori o'ng burchagida aks etib turgan belgini ushlab, rasmni kichraytirishga harakat qilamiz.

8. Rasmni **CTRL + D** yordamida "Belgilangan soha" holatidan olib tashlaymiz.

9. Rasmni fayl bo'limiga kirib, **Сохранить как** orqali faylni .jpg formatda saqlab olamiz.

Agar yana rasmga boshqa qahramonlar qo'shish zarur bo'lsa, uni o'z formatida saqlash tavsiya etiladi.

3-mashq. Qatlamlarga rasmlarni joylashtirish amallaridan foydalanib, quyidagi tasvirni hosil qiling.

SAVOL VA TOPSHIRIQLAR

1. Grafikada qatlamlar qanday vazifani bajaradi?
2. Paint.Net dasturida qatlamlar qanday hosil qilinadi?
3. Qatlamlarni ko'rinmas qilish uchun qanday amallar bajariladi?
4. Sehrli tayoqcha vazifasini tushuntirib bering.
5. Qatlamlar va shakllar uskunasidan foydalanib uy rasmini (dizaynini) yarating.

UYGA VAZIFA

1. Quyidagi tugmachalar vazifasiga izoh bering.

 - A) Ctrl+D; B) Ctrl+Shift+Del; C) Ctrl+Shift+D; D) Ctrl+M.

2. Qatlamlarga qo'yilgan rasmlarning o'lchamini qanday o'zgartirish mumkin?
3. Paint.Net dasturida qatlamlarga shakllarni shunday joylashtiringki, qatlamlarni birlashtirganda robot rasmi hosil bo'lsin.
4. Paint.Net dasturida "Mening sevimli ertak qahramonim" mavzusida ijodiy ish bajaring va chop eting.